

LOOMISLOODETEKTIIVID

#1

ÜLEUJUTATUD KÕR B

(TUGINEB TÕESTISÜNDINUD LOOL)

LOOMISLOO DETEKTIIVID

ÜLEUJUTATUD KÕRB

TUGINEB LEONARD BRANDI JA
JOHN WHITMORE UURIMUSTEL

FAITH &
SCIENCE
COUNCIL

GEOSCIENCE
RESEARCH INSTITUTE

NATURALEZA Y CREACION

ALGNE IDEE:

NOEMÍ DURÁN

MANOLO QUINTANILLA

KÄSIKIRJA KOHANDAS:

FALI RUIZ-DÁVILA

TOIMETAS:

TIMOTHY STANDISH

TÕLKIS:

JAANUS-JANARI KOGERMAN

KUJUNDASID:

ALEJANDRO TORQUEMADA

EVA ARA

PEDRO AGUERRI

ROBERTO BALLESTERO

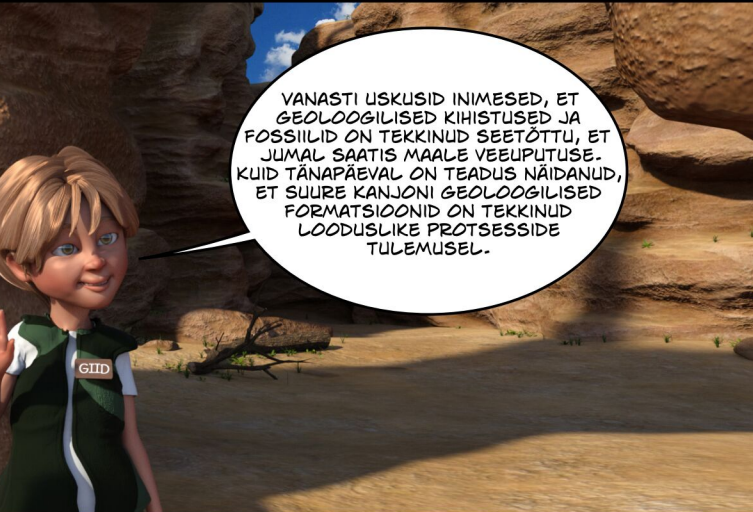
VABANDUST, PROUA, KAS TE RÄÄGIKSITE KA ALTERNATIIVSEST TEODRIAST, ET SUUR KANJON TEKKIS SUURE KATASTROOFI TULEMUSEL?

VABANDUST, HÄRRA, KAS TE VIITATE... PIIBLI VEEUPUTUSELE?

JAH, MA OLEN PASTOR JA...

VANASTI USKUSID INIMESED, ET GEOLOOGILISED KIHISTUSED JA FOSSIIIDID ON TEKKINUD SEETÖTTU, ET JUMAL SAATIS MAALE VEEUPUTUSE. KUID TÄNAPÄEVAL ON TEADUS NÄIDANUD, ET SUURE KANJONI GEOLOOGILISED FORMATSIOONID ON TEKKINUD LOODUSLIKE PROTSESSIDE TULEMUSEL.

MA OLEN KA ARHEO...

SEE ON TEADUSLIK ÖPPEKÄIK. MEIL EI OLE AEGA SELGITADA MÜÜTE JA LEGENDE. PALUN, TULGE MINU JÄREL...

PASTOR MAX, ME KÄIME KIRIKUS...

JAH ME USUME PIIBLIT.

KAS SA ARVAD, ET SUUR KANJON ON TEGELIKULT TEKKINUD VEEUPUTUSE KÄIGUS?

VEEUPUTUS, MIDA
PIIBEL KIRJELDAB, OLI
PALJU ENAMAT, KUI 40
PÄEVA VIHMASADU.

SEE MEENUTAS
PIGEM NELJA VÕI VIITE
KATASTROOFIFILMI, MIS KÕIK
KORRAGA TOIMUVAD: TROOPILISED
TORMID, TSUNAMID, VULKAANID,
MAAVÄRINAD JA TÕENÄOLISELT
KA METEORID, MIS MAAD
TABASID.

TUHANDEID TONNE RAHNE JA
PURDSET MATERJALI LIIKUS ÜHEST
KOHAST TEISE, HIIGLASLIKE HOOVLUSTE
TEGEVUSE TULEMUSENA SETTISID
MISJÄREL NEID ERODEERITI NING NEE
PROTSESSID JÄTKUSID KA KAUA PEALE
VIHMASAJU LÕPPU NING MUUTSID
TÄIELIKULT PLANEEDI VÄLIMUST.

VAADAKE NEID KIHTE. KAS TE TEADSITE, ET MÕNED NEIST ON TUHANDETE RUUTKILOMETRITE SUURUSED? TÄNAPÄEVAL POLE OLEMAS SELLIST LOODUSLIKKU PROTSESSI, MIS SELLISEID TOHTUID KIHTE LADESTAKSID, ISEGI MITTE MAAILMA SUURIM JÕGI, AMAZONAS.

KUI MA TÖÖTASIN ARHEOLOOGINA, LEIDSIN PALJU TÕENDEID, MIS KINNITASID PIIBLI ARUANNET. PÄRAST PENSIOONILE JÄÄMIST ÕPPISIN GEOLOOGIAT JA PALEONTOLOOGIAT, SEST MA OLIN KINDEL, ET NEED TEADUSED TOETAVAD SAMUTI SEDA, MIDA PIIBEL ILMUTAB.

VAU! KUIDAS SA NII PALJU SELLEST KÕIGEST TEAD?

SEE PRUUNIKAS KIHTE ON COCONINO LIIVAKIVI. SEE TEKKIS TUULEST KANTUD KÕRBELIIVAST, MIS MATTUS AEGLAASELT JA TIHENES, ENNE KUI KÕVAKS KIVISTUS...

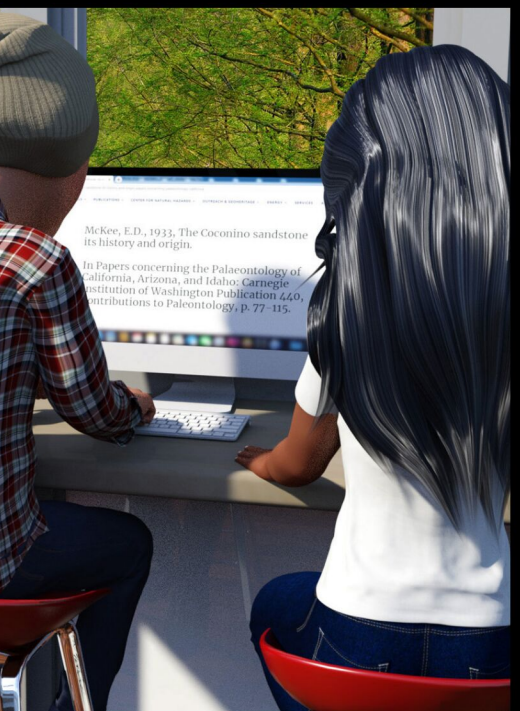

...NEED ON KUNAGI SIIN ASUNUD IIDSETE KÕRBELUIDETE JÄLJED.

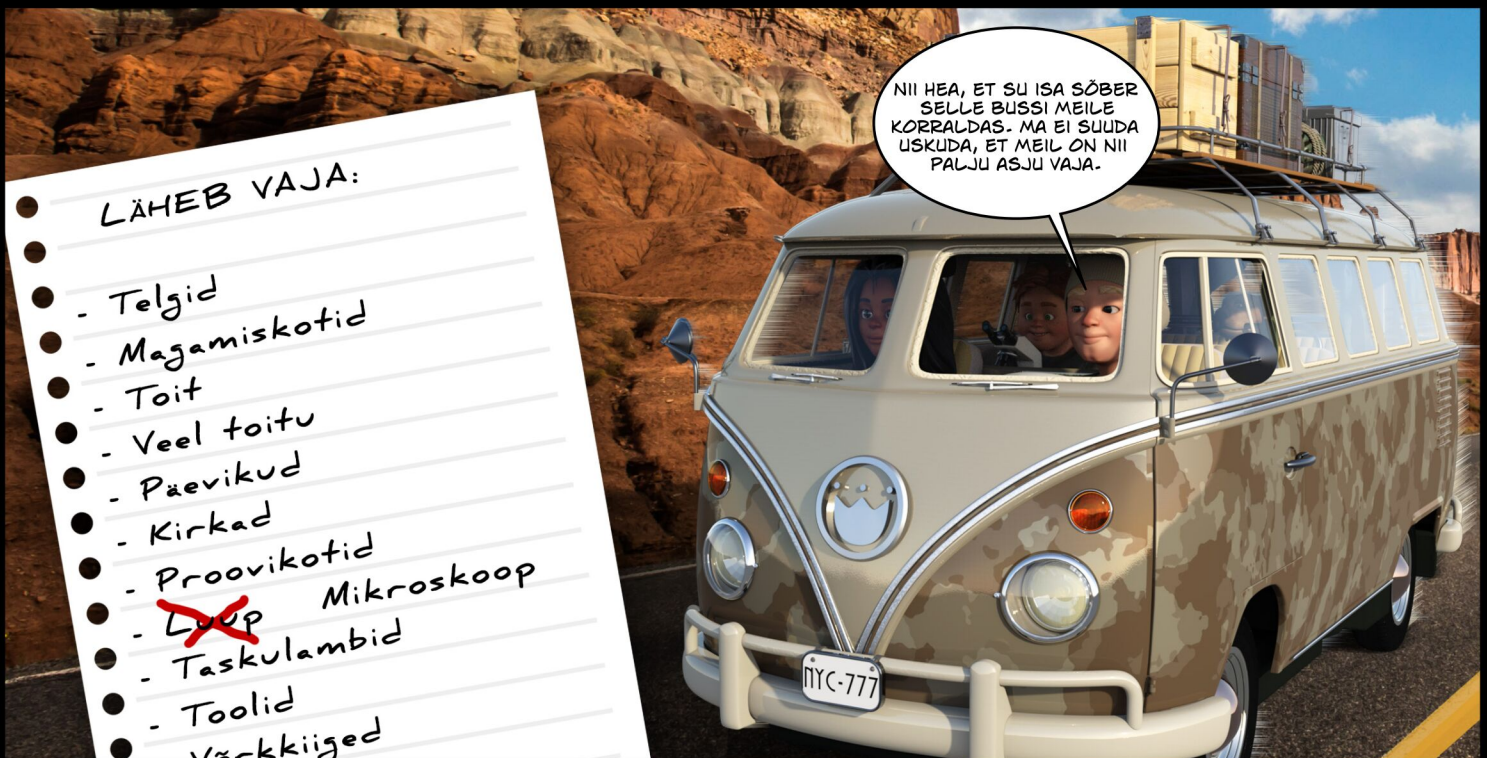
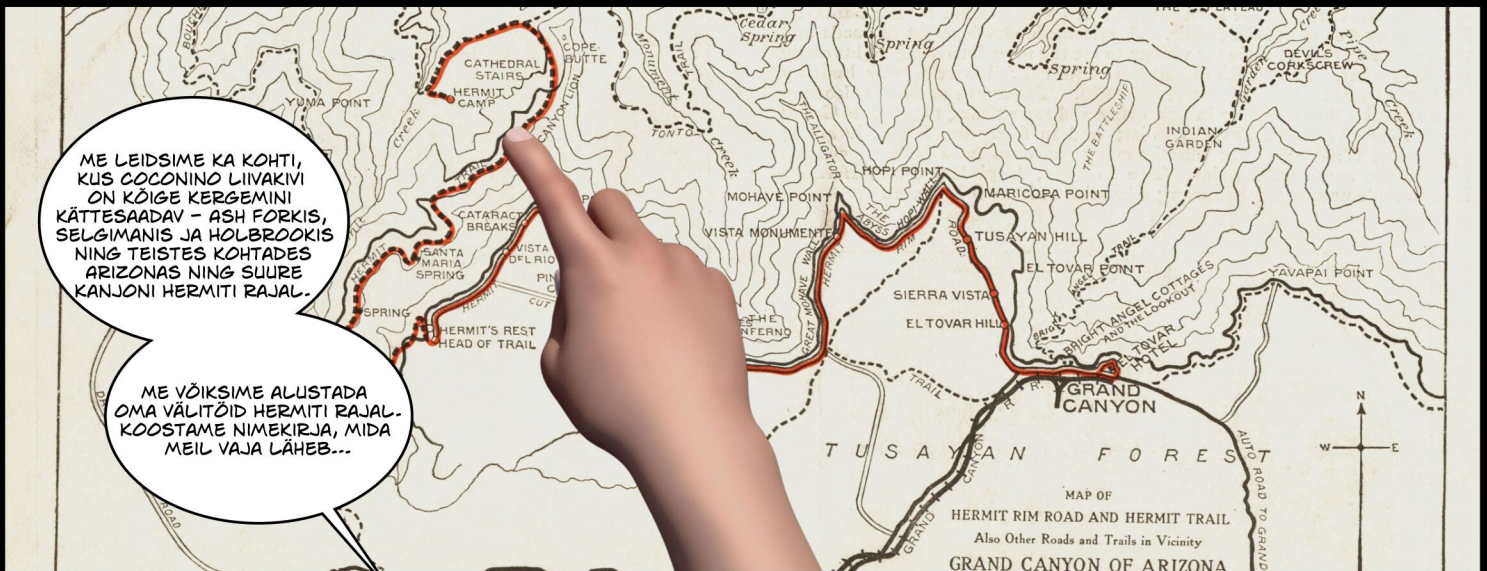
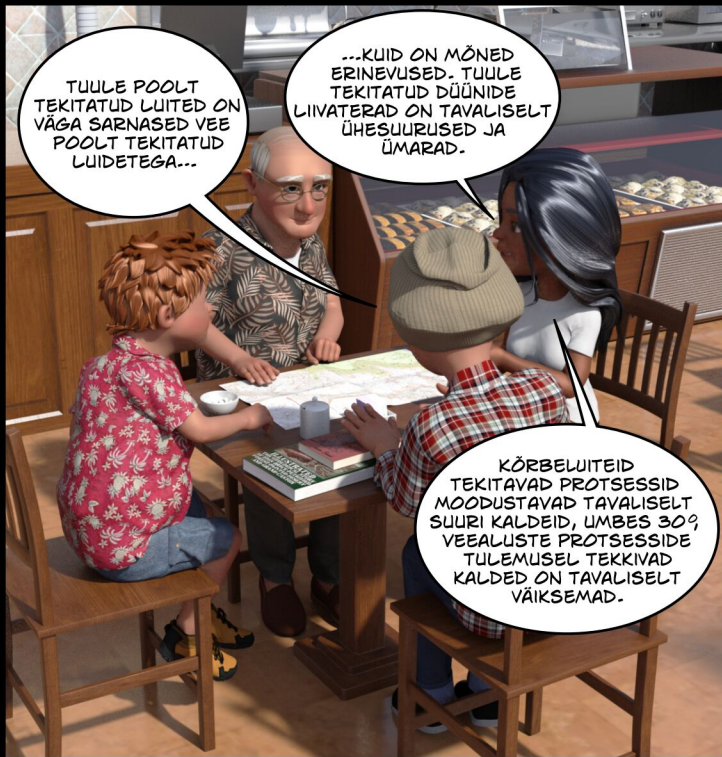

KAS TE OLETE KINDEL, ET SEE KIHTE OLI KÕRB?

PÄRISLT VÕI?
KAS SA OSTSID
OMA ISA
PANGAKAARDIGA
MIKROSKOOBII?

JAH, SEE ON HEA
EESMÄRGI NIMEL. MA
OSTSIN IGAKS JUHUKS
KA MÖNED LUUBID.

MA TAHAN
ENDALE KA
RIKAST ISA.

QUELLE FOLIE!
TA VÕTAB SELLE
SINU PÄRANDUSEST
MAHA.

AUH!
AUH!

MA EI OLE KINDEL, ET
NEED LIIVATERAD ON
HÄSTISORTEERITUD...

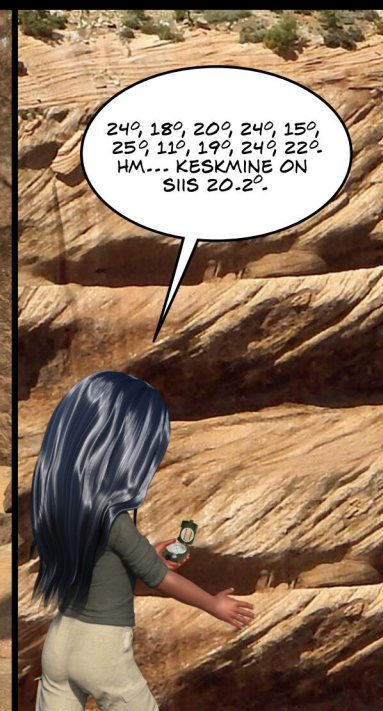

...ON PÄRIS SELGE,
ET LIIVATERAD ON
ERINEVA SUURUSEGA JA
PIGEM NÜRGEKISE KUI
ÜMARAD.

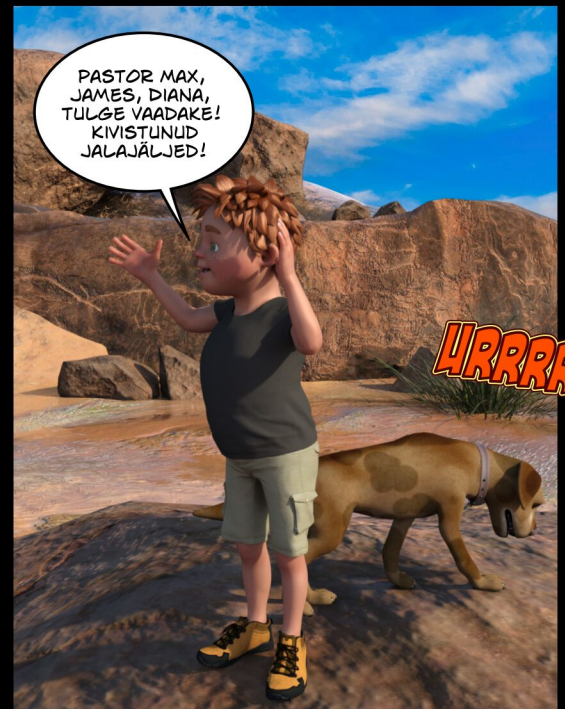
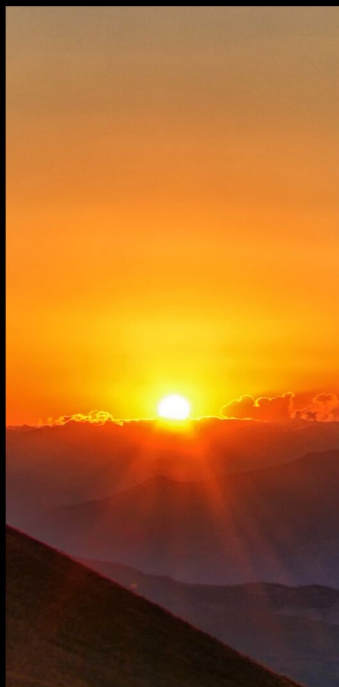
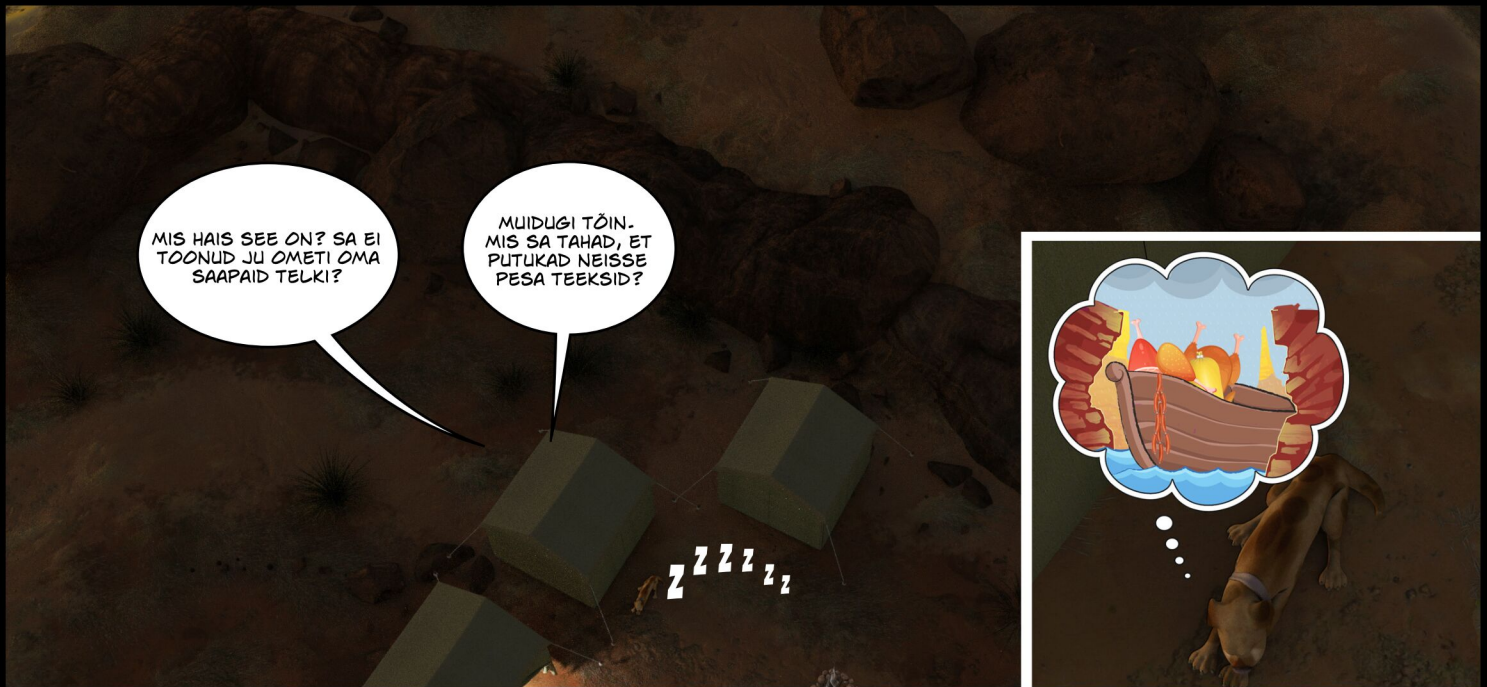
NÄED, KUI HEA
MÖTE OLI
MIKROSKOOP
KAASA VÕTTA!

MA
ARVAN, ET
KEEGI
TULEB...

24°, 18°, 20°, 24°, 15°,
25°, 11°, 19°, 24°, 22°.
HM... KESKMIINE ON
SIIS 20.2°.

TERE TULEMAST. MIDA TEIL MULLE NÄIDATA ON.

SEE ON PAREM KUI RAAMATUKOGU, SEST KOERAD ON SIIN LUBATUD.

MA OLEN PÄRIS KINDEL, ET NEED JÄLJED ON MAISMAAL ELAVA VÄIKESE SELGROOGSE OMAD, ILMSELT SISALIKU VÕI KAHEPAIKSE OMAD, KUIID TÄPSELT ON RASKE ÕELDA.

KAHEPAIKSE? KAS NEED POLE MITTE KÖNNAD JA KÄRNKÖNNAD? NEED EI MEENUTA MULLE KONNA JALGU.

ON KA TEISTSÜGUSEID KAHEPAIKSEID, NAGU SALAMANDRID, KES EI HÜPPA. NEIL ON NELI JALGA NAGU SISALIKEL.

KUI SALAMANDRID ON KAHEPAIKSED, SIIS VÕIVAD NAD JU KÖNDIDA NII VEEB KUI MAAL, EKS?

JUST NII.

VÕIB-OLLA SAAME ME SALAMANDREID KASUTADA, ET UURIDA, KAS NEED JÄLJED TEHTI KÕRBEES VÕI VEE ALL.

SEE ON HEA MÕTE.

TE VÕITE MINU LABORIT KATSETAMISEKS KASUTADA.

AGA PIDAGE MEELES, ET KUI TE KASUTATE ELUS LOOMI, SIIS ON VÄGA TÄHTIS, ET TE NEID HÄSTI KOHTLETE JA LOOMAKAITSE SEADUSI JÄRGITE.

MA AITAN TEID.

ME PANEME SALAMANDRID KAHE TERRAARIUMI.

JÄ TEEME PILDID NEIST JÄLGEDEST, MIDA NAD TEEVAD.

JÄLJED? MA OSKAN JÄLGI AJADA.

KIVISTUNUD JÄLJED

VEE ALL

KUIVAS LIIVAS

KIVISTUNUD JÄLJED MEENUTAVAD PALJU ROHKEM VASAKPOOLSEID JÄLGI, MIDA JÄTTIS SALAMANDER VEE ALL, KUI NEID, MIS JÄID KUIVAS LIIVAS.

AGA KUI SEE OLI LIHTSALT VIHMAST MÄRG LIIV?

POIROT!!! MIDA SA TEED? ETTEVAATUST!

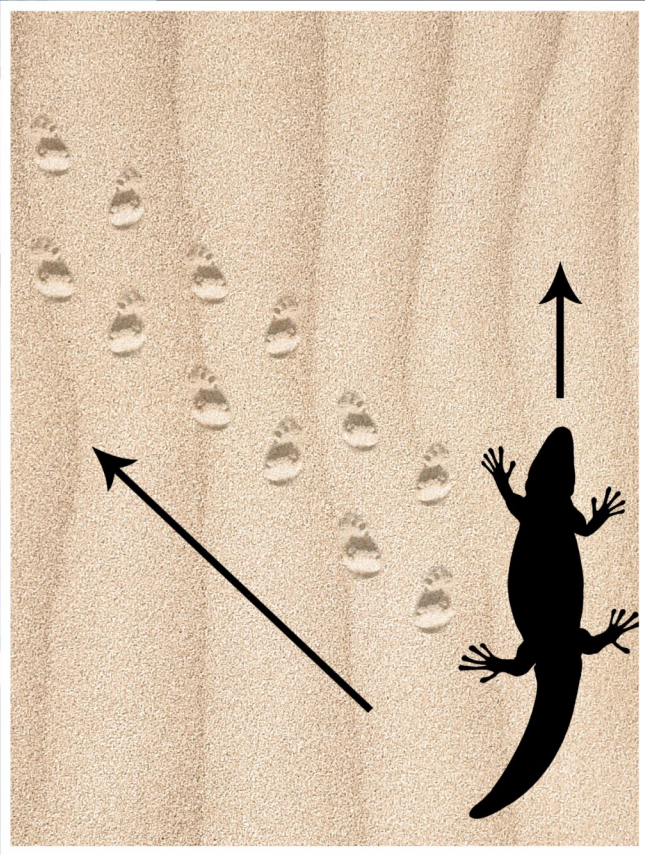

KAS AINULT MULLE TUNDUB, ET NENDE JÄLGEDE SUUNAS ON MIDAGI VEIDRAT?

JÄLGEDE SUUND EI ÜHTI VARVASTE SUUNAGA.

TUNDUB NAGU LOOM OLEKS PROOVINUD OTSE LIIKUDA, KUID MISKI SUNDIS TEDA KÜLJE PEALE. MIS SEE VÖIS OLLA?

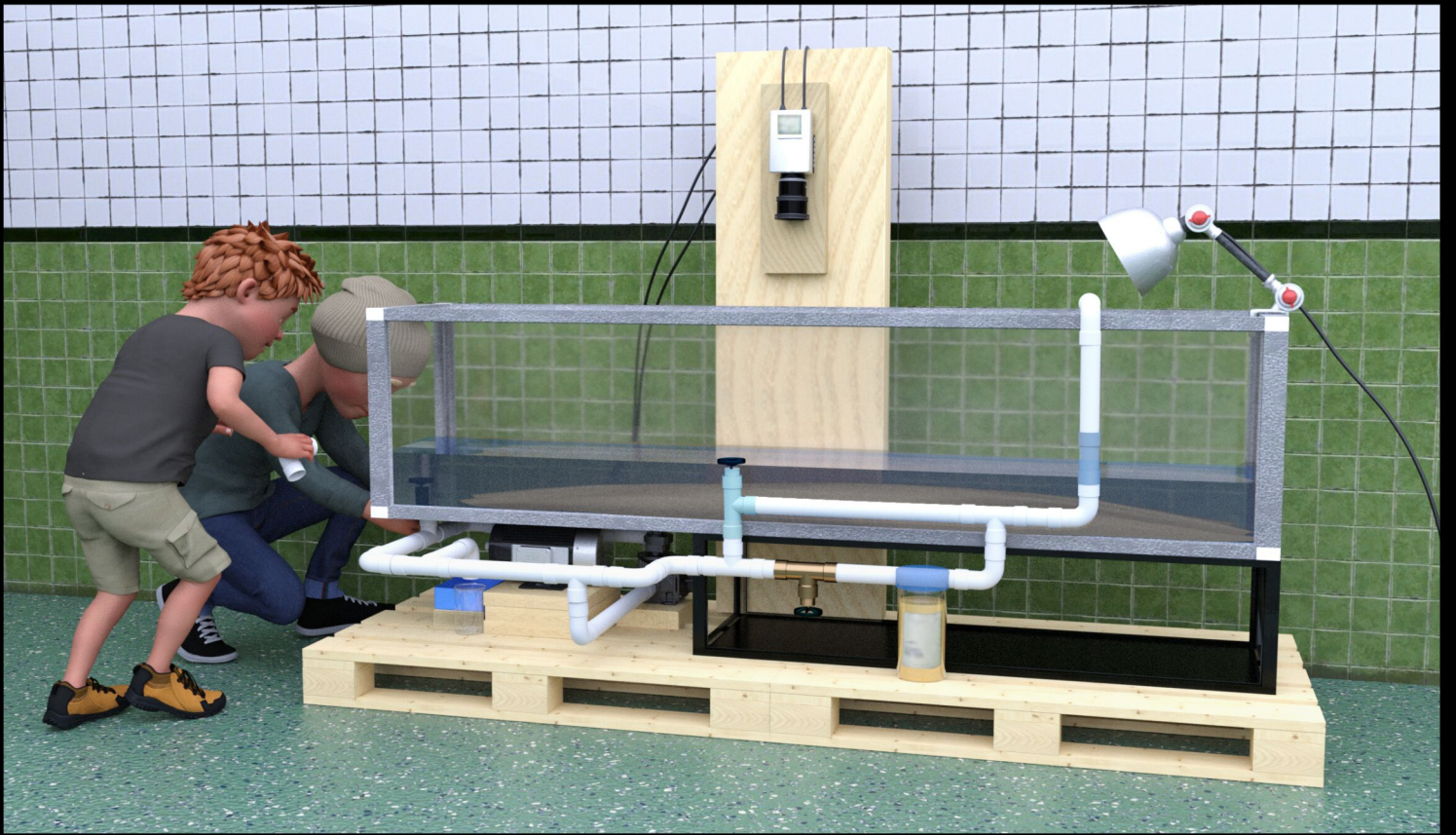
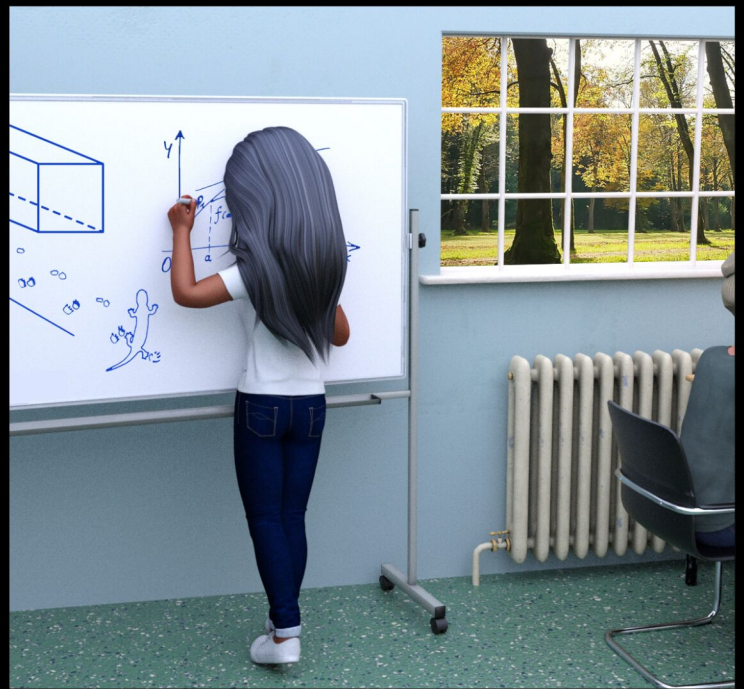
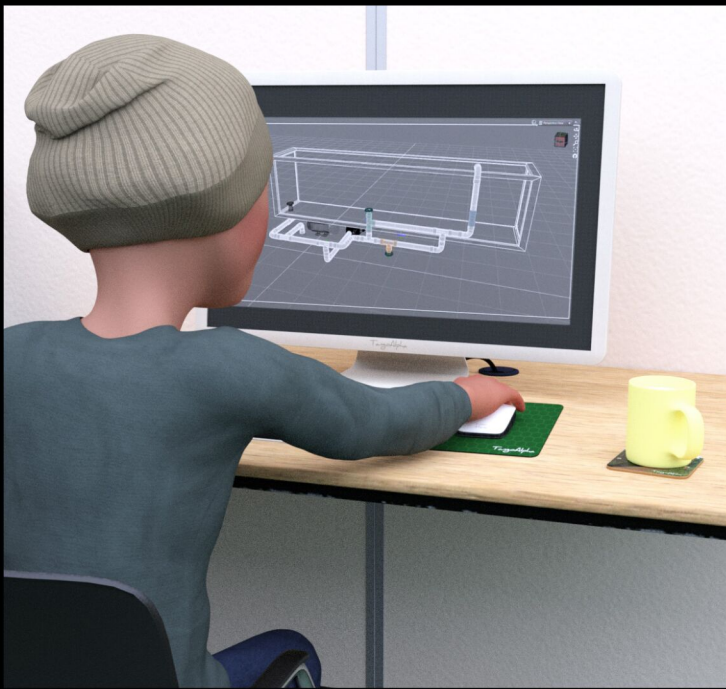

VEEHOOVUSED!!!

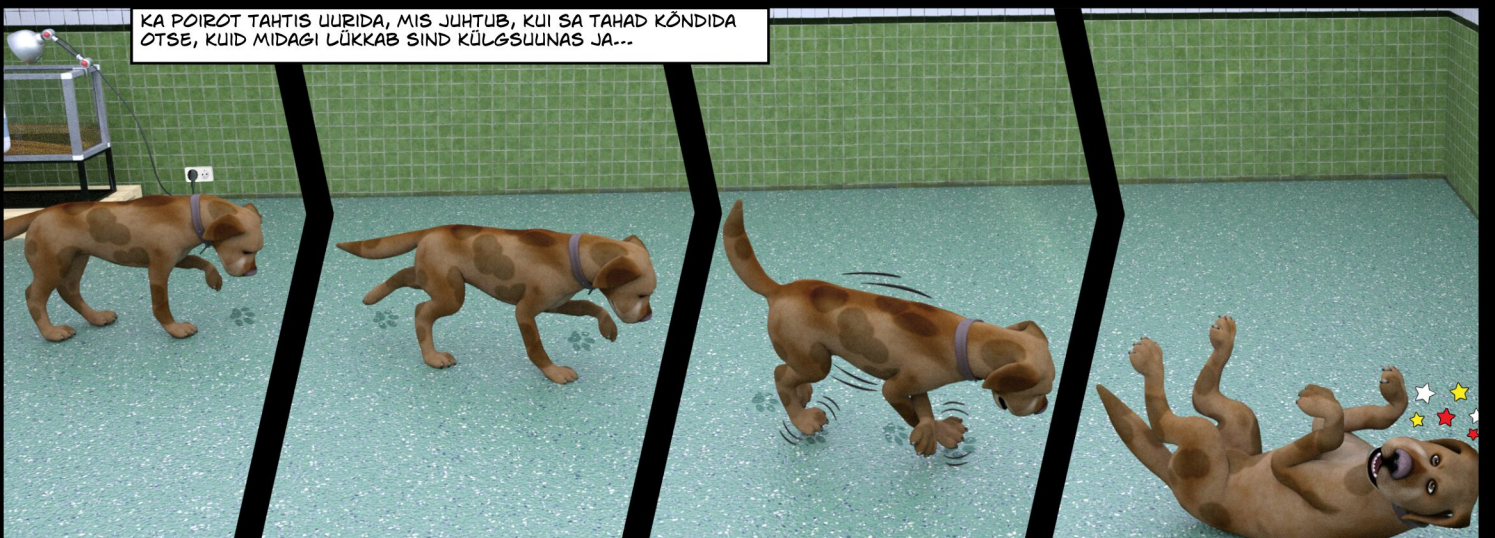

ILMSELT OLI SEAL MINGISUGUNE HOOVUS, MIS LOOMA KÜLG SUUNAS TÕUKAS.

UURIME SEDA!

KA POIROT TAHTIS UURIDA, MIS JUHTUB, KUI SA TAHAD KÕNDIDA
OTSE, KUID MIDAGI LÜKKAB SIND KÜLÕSUUNAS JA...

SIIN ME OLEME!

KONVERENTS

Suuline ettekanne:

ÜLEUJUTATUD KÕRB

...NAGU OLETE NÄINUD, SIIS NII MEIE IN SITU VAATLUSED JA TULEMUSED LABORIKATSETEST VIITAVAD, ET COCCONINO LIIVAKIVIST LEITUD KIVISTUNUD JÄLJED OLID JÄETUD LIIKUVAS VEES KÕNDIVA SELG-ROOGSE ORGANISMI POOLT.

NEED JÄRELDUSED SEAVAD KAHTLUSE ALLA ÜLDISELT TUNNUSTATUD HÜPOTEESI, ET COCCONINO LIIVAKIVI ON KÕRBESETE. NEED TOETAVAD ÜMBERTÖLGENDUST, ET COCCONINO LIIVAKIVI MOODUSTAVAD IIDSED VEEALUSED LUIDED, MIS ON KIVISTUNUD LIIVAKIVIKS.

MA ARVAN, ET
SEE UURING OLI
KALLUTATUD.

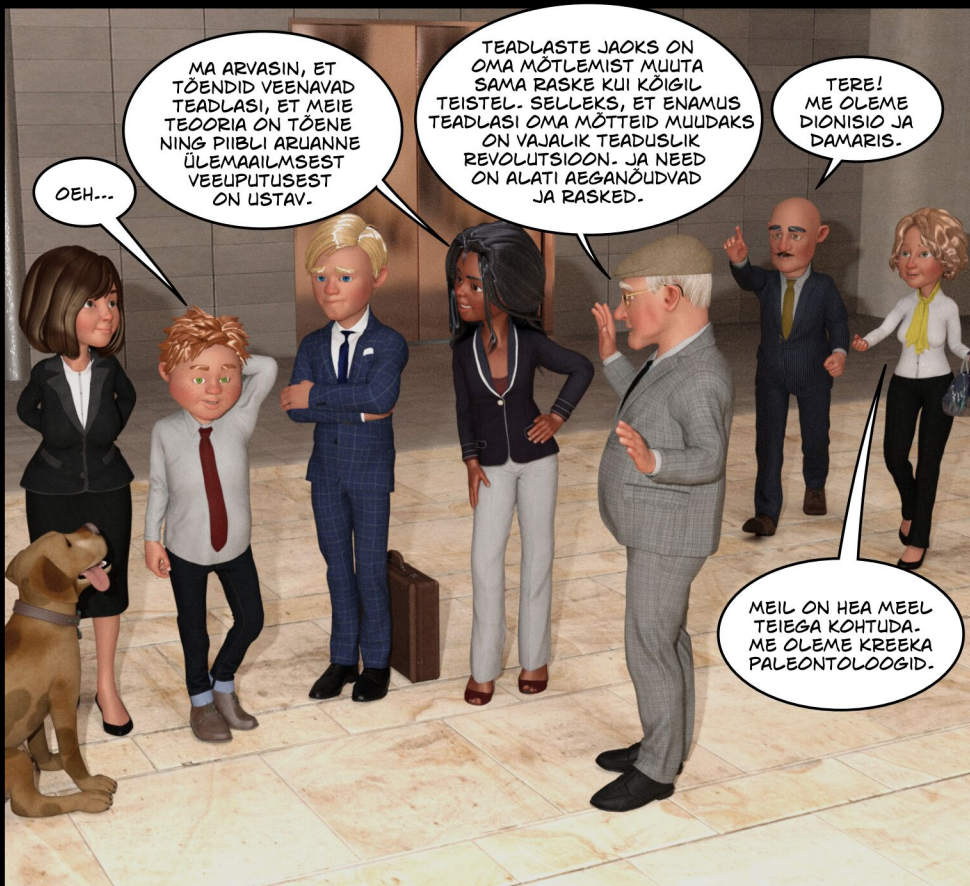
MA TAHAN TEADA, MIS OLI
TEIE UURINGU **TÕELINE**
EESMÄRK? SELLEL POLE
OMETI MIDAGI PISTMIST
VEEUPUTUSE JA LAEVATÄIE
LOOMADEGA, EGA JU?

MA EI TULNUD
TEADUSLIKULE
KONVERENTSILE, ET
KUULATA SEDA
RELIGIOOSSET
RÄMPSU.

OEH.... JA
TULEB JÄLLE
SEE PIBLI
VEEUPUTUSE
LUGU.

NEED LAPSED ON
VÄGA INTELLIGENTSED
JA JULGED. MA PEAKSIN
NEID KAITSMA, KUID MA
KARDAN OMA TÖÖD
KAOTADA.

OEH...

MA ARVASIN, ET TÕENDID VEENAVAD TEADLASI, ET MEIE TEORIA ON TÕENE NING PIIBLI ARUANNE ÜLEMAAILMSEST VEEUPITUSEST ON ÜSTAV.

TEADLASTE JACKS ON OMA MÕTLEMIST MÜLUTA SAMA RASKE KUI KÕIGIL TEISTEL. SELLEKS, ET ENAMUS TEADLASI OMA MÕTTEID MUUDAKS ON VAJALIK TEADUSLIK REVOLUTSIOON. JA NEED ON ALATI AEGANÕUDVAD JA RASKED.

TERE! ME OLEME DIONISIO JA DAMARIS.

MEIL ON HEA MEEL TEIEGA KOHTUDA. ME OLEME KREEKA PALEONTOLOOGID.

TEIE ETTEKANNE AVALDAS MÜLJET. SEE PANI MEID OMA JÄRELDUSI ÜMBER MÕTLEMA.

ME TÖÖTAME HUVITAVATE INIMESTE JALAJÄLGEDEGA, MIS ON SEAL KUST ME NEID LEIDMA EI PEAKS. VÕIB-OLLA ON NEILE PAREM SELETUS, KUI ME VÕTAME ARVESSE PIIBLI KIRJELDUST AJALOOST.

NII TORE! ME PEAKSIME EDASI UURIMA JA VAATAMA RÕHKEM TÕENDEID, MIS AITAVAD MEIL MÕISTA MAAILMA SELLES VALGUSES, MIDA PIIBEL NÄITAB.

ME VÕIKSIME KLUBI TEHA.

JAH! ME VÕIME OLLA LOOMISLOO DETEKTIIVID.

KOHTUME JÄRGMISES LOOS!

AUH!
AUH!

Nüüd, kui lugu on läbi...

KAS SA JULGED KONTROLLIDA OMA MÄLU JA ARUSAAMIST?

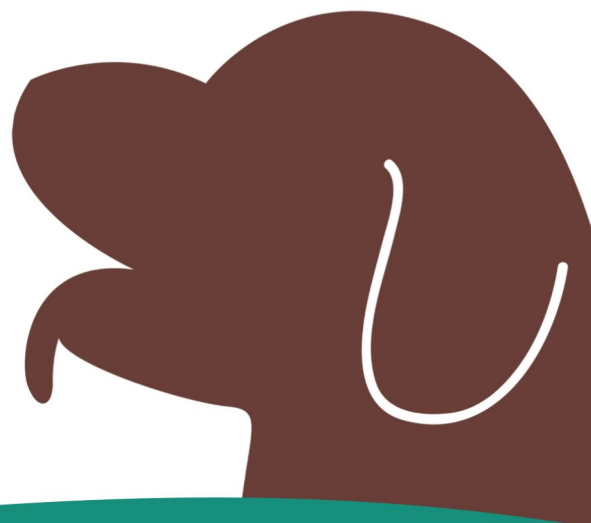
Proovi vastata järgmistele küsimustele loo kohta:

1. Mis oli Maxi amet lisaks pastorile?
2. Millised „katastroofifilmide“ sündmused toimusid ilmselt veeuputuse ajal?
3. Milline kuulus geoloog avaldas monograafia Coconino liivakivi kohta 1933. aastal?
4. Mis on selle raja nimi, kus Suures Kanjonis võib näha Coconino liivakivi?
5. Kas sa suudad meenutada viite asja Loomisloo detektiivide laagrivarustusest?
6. Millised kaks prantsuskeelset terminit on selles koomiksis?
7. Mis on keskmine Coconino liivakivi kihtide kaldenurk?
8. Millised loomad on konnad, kärnkonnad ja salamandrid?
9. Mis on suulise ettekande pealkiri, mida James, Diana ja Peter konverentsil esitasid?
10. Kuidas nimetatakse seda, kui teaduskogukond oma mõtteviisi muudab?

Kas sa leiad need esemed koomiksiraamatust üles?:

1. Väike tüdruk, kes on samamoodi riides nagu tema ema
2. Päike paradisis
3. Punane vibu
4. Purskkaev
5. Ristiga kaelakett
6. Raamat Pärsia kohta
7. Leonard Brandi poolt kirjutatud raamat
8. Värvilised tähed
9. Kreeka kott
10. Zooloogi nimi

VASTUSED:

B1- lk 3; B2- lk 8; B3- lk 22; B4- lk 17; B5- lk 22 ja 23; B6- lk 20; B7- lk 8; B8- lk 18; B9- lk 24; B10- lk 14.

A1- Arheoloog; A2- Tormid, tsunamid, vulkaanid, maavärinad ja meteoorid; A3- Edwin Mcke; A4- Hermit; A5- Telgid, magamiskottid, toit, kirkaad, päevikud, proovikottid, luudid, mikroskoop, taskulaumbid, toolid, võrkkiiged; A6- „Mon ami“ ja „Quelle folle“; A7-20, 2; A8- Kahepaised; A9- Uleujutatud kõrb; A10- Teaduslik revolutsioon.

TÕELISED KANGELASED:

LEONARD BRAND JA JOHN WHITMORE

Selle koomiksi tegelased on väljamõeldud, kuid Coconino liivakiviga on tehtud päris teadusuuringuid. Nende käigus avastati siin esitatud andmeid ja palju muudki. Neis töodes osales mitmeid teadlasi, kuid kõige suuremat rolli mängisid professorid Leonard Brand ja John Whitmore. Kas sa tahaksid neist rohkem teada saada?

LEONARD BRAND

Dr. Leonard Brand on Maateaduste ja bioloogia osakonna professor Loma Linda Ülikoolis, Ameerika Ühendriikides. Dr. Brand on uurinud Coconino liivakivi alates 1975. aastast. Jah, ta on selle ala ekspert! Ta teostas katseid salamandritega, mis näitasid, et kivistunud jäljed Coconino liivakivis tekkisid vee all.

JOHN WHITMORE

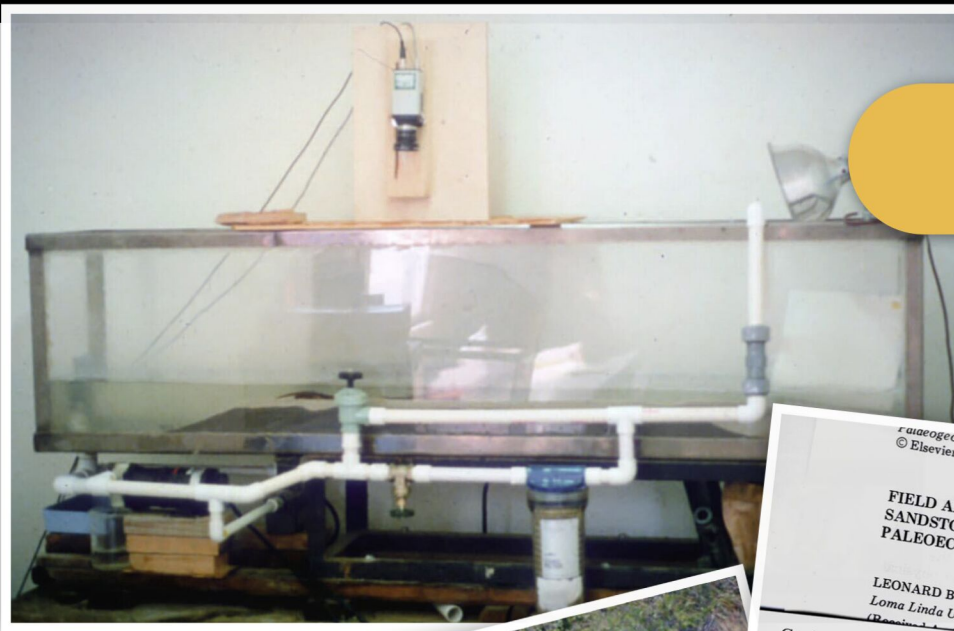

Dr. John Whitmore on geoloogia professor Cedarville Ülikoolis, Ameerika Ühendriikides. Ta on uurinud Coconino liivakivi 20 aastat, alates õpingutest Loma Linda Ülikoolis. Ta avastas, et kihtide kaldenurk on liiga väike kõrbedüünide jaoks, et liivaterad ei ole ümarad nagu kirjanduses esitatud ja et liivakivi sisaldab merekeskkonnale omaseid mineraale.

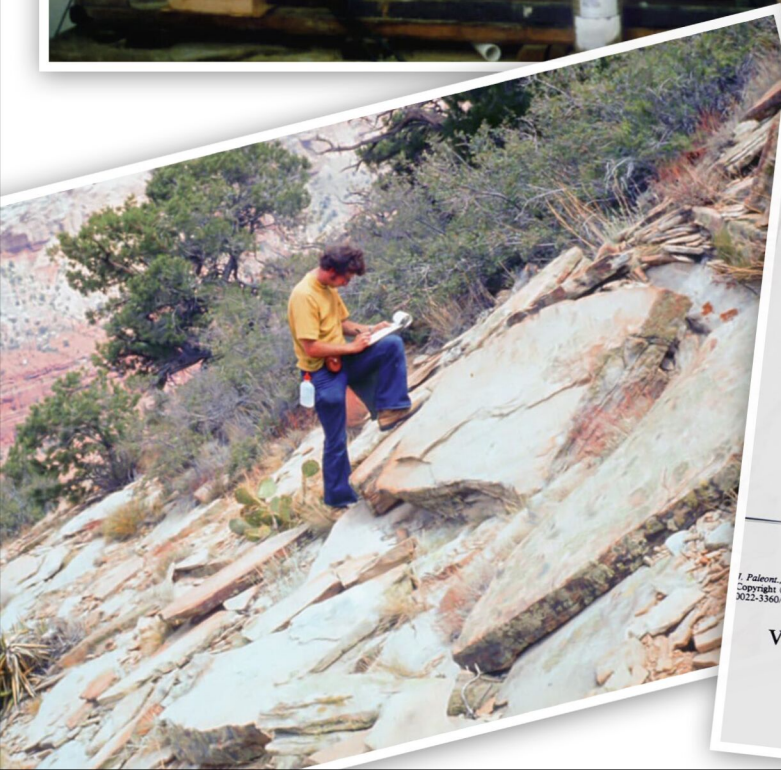
Doktorid Brand ja Whitmore koos mõningate õpilaste ja teiste kaastöölisega on avaldanud Coconino liivakivi kohta mitmeid artikleid tunnustatud teadusajakirjades*. Ja selle olulise geoloogilise vormi uurimine ei ole veel lõppenud. Dr. Sarah Maithel (pildil), mõlema professori endine õpilane, uurib praegu mõningaid saladusi, mis on senini Coconino liivakivis peidus.

Lisainfot Coconino liivakivi, teiste põnevate teadusprojektide ja selle kohta, kuidas lahendada teaduse ja Piibli vahelisi erimeelsusi, leiad www.grisda.org (inglise keeles) ja nyc.org.es/en (inglise keeles).

*Brand, L.R.; Tang, T. (1991). "Fossil vertebrate footprints in the Coconino Sandstone (Permian) of northern Arizona: Evidence for underwater origin". *Geology*. 19 (12): 1201-1204; Whitmore, J. H., & Strom, R. (2010). "Sand injectites at the base of the Coconino Sandstone, Grand Canyon, Arizona (USA)". *Sedimentary Geology*, 230(1-2), 46-59 ja mitmed teised.

PILDID DR. LEONARD BRANDI TEOSTATUD UURINGUTEST

Journal of Paleogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, 28(1979): 25-38
 © Elsevier Scientific Publishing Company, Amsterdam - Printed in The Netherlands 25

FIELD AND LABORATORY STUDIES ON THE COCONINO SANDSTONE (PERMIAN) VERTEBRATE FOOTPRINTS AND THEIR PALEOECOLOGICAL IMPLICATIONS

LEONARD BRAND
 Loma Linda University, Loma Linda, Calif. 92354 (U.S.A.)

Geology v. 19 (1991): 1201-1204

Fossil vertebrate footprints in the Coconino Sandstone (Permian) of northern Arizona: Evidence for underwater origin

Leonard R. Brand, Thu Tang
 Department of Natural Sciences, Loma Linda University, Loma Linda, California 92350

Ichnos, v. 4, pp. 225-230, 1996
 An International Journal for Plant and Animal Traces
 Reprints available directly from the publisher
 Photocopying permitted by license only

Underprints of vertebrate and invertebrate trackways in the Permian Coconino Sandstone in Arizona

© 1996 OPA (Overseas Publishers Association)
 Amsterdam B.V. Published in The Netherlands
 by Harwood Academic Publishers GmbH
 Printed in Malaysia

Leonard R. Brand¹ and Loma Linda University

VARIATIONS IN SALAMANDER TRACKWAYS RESULTING FROM SUBSTRATE DIFFERENCES

LEONARD R. BRAND
 Department of Natural Sciences, Loma Linda University,
 Loma Linda, California 92350

27

VARSTI...

UUED SEIKLUSED MEIE SÕPRADELT, LOOMISLOO DETEKTIIVIDELT.

EI, POIROT! SEE EI OLE
TULETÖRJEHÜDRANT...

FAITH &
SCIENCE
COUNCIL

12501 Old Columbia Pike
Silver Spring Maryland 20904
United States

GEOSCIENCE
RESEARCH INSTITUTE

11060 Campus St
92350 Loma Linda (United States)
grisda.org - grisda.wordpress.com
facebook.com/Geoscienceresearchinstitute
instagram.com/geoscienceresearchinstitute

NATURALEZA Y CREACIÓN

C/ Mariano Royo, nº 19
Pral. C, Oficina 5
50006 ZARAGOZA (España)
info@nyc.org.es | nyc.org.es
facebook.com/nycnaturalezaycreacion